

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE

KARTA PRZEDMIOTU:

*Literatura staropolska,
1 rok, studia licencjackie, semestr I i II*

CEL PRZEDMIOTU

1. uzyskanie przez studenta podstawowej wiedzy historycznoliterackiej w zakresie literatury dawnej Polski
2. zapoznanie z podstawowymi tekstami literatury staropolskiej i ich historycznymi oraz ideowymi i historycznoliterackimi kontekstami (dawna lit. powszechna, obyczajowość, historia społeczna i polityczna, problemy religijne, filozoficzne)
3. wykształcenie umiejętności czytania i rozumienia dzieł literatury dawnej
4. wykształcenie umiejętności rozpoznawania dziedzictwa kultury i literatury staropolskiej w kulturze epok późniejszych

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. Znajomość języka polskiego na poziomie umożliwiającym udział w zajęciach, lekturę opracowań i tekstów literackich oraz przygotowanie pisemnej pracy rocznej
2. Wiedza o historii i kulturze epok dawnych (od średniowiecza do baroku) na poziomie przewidzianym na egzaminie dojrzałości
3. Kultura osobista gwarantująca udział w zajęciach w sposób umożliwiający ich niezakłócony przebieg

EFEKTY KSZTAŁCENIA

K_W16	zna wybrane dzieła literatury powszechnej od średniowiecza po barok
K_W17	zna periodyzację literatury dawnej (od średniowiecza do baroku); zna najważniejsze nurty, prądy i zjawiska w literaturze tego okresu;
K_W18	zna świat idei, estetyki i pojęć kultury polskiej od średniowiecza po barok (główne nurty, konwencje i prądy filozoficzne epok)
K_W19	zna twórców literatury polskiej od średniowiecza po barok i ich reprezentatywne teksty oraz literaturę przedmiotu z nimi związaną (rozprawy i szkice historycznoliterackie)
K_W21	rozumie przyczyny i przebieg zmian historycznoliterackich oraz związanych z nimi przemian obyczajowych, społeczno-politycznych i religijnych w okresie od średniowiecza do baroku
K_W23	posiada wiedzę o podstawowych składnikach struktury dzieł literackich, gatunkach i rodzajach literackich, ich pochodzeniu, przemianach w obrębie tradycji literackiej od średniowiecza do baroku
K_W24	zna zasadniczy zrąb terminologii z zakresu poetyki (wersologii, stylistyki, tematologii, kompozycji oraz genologii) dzieł literatury staropolskiej
K_U02	ma kompetencje do odbioru różnych przekazów kulturowych z okresu od średniowiecza do baroku
K_U09	potrafi ze zrozumieniem przeczytać tekst dawny, rozpoznać w nim określone zjawiska językowe oraz elementy strukturalne uwarunkowane poetyką, estetyką i szeroko pojętym kontekstem historycznym i samodzielnie je zanalizować
K_U11	potrafi operować wiedzą w odniesieniu do konkretnych dzieł literackich doby staropolskiej
K_U12	potrafi wskazać odpowiedniki zjawisk literatury powszechnej od średniowiecza do baroku w literaturze polskiej
K_U13	potrafi zobrazować przemiany wybranych nurtów artystycznych literatury staropolskiej oraz ich ciągłość
K_U14	ma umiejętności analityczno-interpretacyjne, tj. (na podstawie tekstów teoretycznych) potrafi dokonać analiz dawnych tekstów literackich potrafi sformułować problematykę badawczą w odniesieniu do poszczególnych zagadnień oraz stosować wiedzę z zakresu poetyki w analizie literackiej; potrafi przywołać właściwe konteksty i wykorzystywać je w interpretacji utworów
K_U15	potrafi wykorzystać zebraną wiedzę literaturoznawczą w prowadzonych samodzielnie badaniach; potrafi napisać rozprawę historycznoliteracką na temat literatury staropolskiej oraz dokonać aktywnej i krytycznej lektury właściwej literatury przedmiotu
K_K01	ma kompetencje do sprawnego i poprawnego wnioskowania oraz rzetelnego uzasadniania

	argumentowania
K_K02	ma uznanie dla kulturalnej i społecznej wagi studiowanego przedmiotu
K_K04	wyrobił sobie nawyk rzetelności w pracy; potrafi pracować zespołowo
K_K05	rozumie potrzebę ustawicznego uczenia się i podnoszenia kompetencji zawodowych
TREŚCI PROGRAMOWE	
<i>forma zajęć – ćwiczenia</i>	Liczba godzin
1. Świętego Wojciecha <i>Vita prior</i> (lub: <i>Vita altera</i>) i konwencje żywotopisarstwa średniowiecznego	2
2. Historiografia średniowieczna – na przykładzie <i>Kroniki Galla Anonima</i> (lub Wincentego Kadlubka)	2
3. Dramat liturgiczny i inne formy średniowiecznego dramatu i teatru	2
4. <i>Bogurodzica</i> i średniowieczna pieśń religijna	2
5. <i>Kazania świętokrzyskie</i> (lub <i>Gnieźnieńskie</i>), formy i funkcje kaznodziejstwa w średniowieczu	2
6. Twórczość apokryficzna i jej rola w kulturze średniowiecza (na przykładzie <i>Rozmyślenia przemyskiego</i> lub innego tekstu)	2
7. Formy i tematyka XV-wiecznej poezji religijnej (lub świeckiej) w języku polskim	2
8. Podstawowe pojęcia kultury odrodzenia – renesans, humanizm, reformacja, kontreformacja, <i>studia humanitatis</i>	2
9. Poezja polsko-łacińska wczesnego renesansu (na wybranych przykładach)	2
10. Andrzej Frycz Modrzewski (lub Stanisław Orzechowski) i konwencje renesansowej prozy publicystycznej	2
11. Podstawowe problemy twórczości Mikołaja Reja – na przykładzie wybranych utworów	4
12. <i>Dworzanin polski</i> Łukasza Górnickiego (lub <i>Żywoć człowieka poczciwego</i> Mikołaja Reja) na tle polskiej i obcej parenetyki renesansowej	2
13. Twórczość Jana Kochanowskiego – poetyka, estetyka, świat idei, oddziaływanie (na przykładzie wybranych utworów)	6
14. <i>Kazania sejmowe</i> (lub <i>Żywoty świętych</i>) Piotra Skargi i problem kontreformacji	2
15. <i>Sielanki</i> Szymona Szymonowica wobec konwencji europejskiej i polskiej literatury idyllicznej	2
16. Mikołaj Sęp Szarzyński w kontekście estetyki manierystycznej i barokowej	2
17. Barok – wprowadzenie w epokę	2
18. Poezja wczesnego baroku – na wybranych przykładach (S. Grabowiecki, K. Miaskowski, K. Twardowski, H. Morsztyn)	2
19. <i>Jerozolima wyzwolona</i> Piotra Kochanowskiego jako epos barokowy	2
20. <i>Roksolanki</i> Sz. Zimorowica i poetyka barokowej liryki miłosnej	2
21. Parodie horacjańskie M. K. Sarbiewskiego i problem klasycyzmu barokowego	2
22. <i>De acuto et arguto</i> M. K. Sarbiewskiego wobec teorii konceptyzmu	2
23. Jan Andrzej Morsztyn jako konceptysta i marinista	2
24. Wacław Potocki – poetyka, estetyka i świat idei – na przykładzie wybranych utworów	2
25. <i>Psalmidia polska</i> (lub <i>Niepróżnujące próżnowanie</i>) W. Kochowskiego a ideologia sarmatyzmu i mesjanizmu	2
26. <i>Pamiętniki</i> J. Ch. Paska a konwencje staropolskiej relacji pamiętnikarskiej	2
27. Poetyka i tematyka <i>Rozmów Artaksesa i Ewandra</i> S. H. Lubomirskiego	2
Suma godzin	60
Uwaga: treści programowe zajęć prowadzonych przez różne osoby mogą się nieco różnić w zależności od preferencji i decyzji prowadzącego	
NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1. Kserokopie tekstów literackich i opracowań przewidzianych na poszczególne zajęcia dydaktyczne	
2. Egzemplarze edycji tekstów literackich o szczególnych walorach estetycznych i poznawczych (edycje fototypiczne rękopisów i starodruków, edycje krytyczne itp.)	
3. Tablica	
4. Komputer i rzutnik multimedialny	
SPOSOBY OCENY	

1. Ocena frekwencji, przygotowania się na zajęcia i aktywności na zajęciach			
2. Ocena sprawdzianów i kolokwium pisemnych			
3. Ocena pisemnej pracy rocznej			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA			
Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
Godziny kontaktowe z nauczycielem		60	
Przygotowanie się do zajęć (lektura tekstów)		75	
Konsultacje z prowadzącym (dobrowolne)		15	
SUMA		150	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		6	
LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA			
Literatura podstawowa i uzupełniająca zgodna z listą lektur podaną na stronie: http://www.kul.pl/lista-lektur-dla-pierwszego-roku-filologii-polskiej,art_7110.html			
PROWADZĄCY PRZEDMIOT (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)			
dr Wiesław Pawlak, wieslaw.pawlak@kul.lublin.pl ; mgr Jarosław Bedyniak, jaroslaw.bedyniak@kul.lublin.pl			
II. FORMY OCENY – SZCZEGÓŁY			
W pierwszym semestrze zajęcia kończą się zaliczeniem bez oceny (podpisem); warunkiem otrzymania zaliczenia jest: regularny i aktywny udział w zajęciach, zaliczenie pisemnych sprawdzianów i kolokwium sprawdzających przygotowanie się do zajęć, zaliczenie pisemnego kolokwium sprawdzającego znajomość mitologii greckiej i rzymskiej; przygotowanie bibliografii i konspektu pisemnej pracy rocznej.			
W drugim semestrze zajęcia kończą się zaliczeniem na ocenę według następujących kryteriów:			
Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
1. Nieregularny i całkowicie bierny udział w zajęciach; 2. Niezaliczenie sprawdzianów i kolokwium sprawdzających przygotowanie się do zajęć; 3. Niezaliczenie pisemnego kolokwium sprawdzającego znajomość Biblii; 4. Brak pisemnej pracy rocznej lub praca roczna nieadekwatna do tematu ewentualnie na poziomie świadczącym o pierwotnym lub wtórnym analfabetyzmie (liczne i rażące błędy)	1. Regularny lecz bierny udział w zajęciach; 2. Zaliczenie sprawdzianów i kolokwium sprawdzających przygotowanie się do zajęć w stopniu świadczącym o elementarnym przyswojeniu (przeczytaniu) tekstów literackich i naukowych zadanych przez prowadzącego bez głębszego ich zrozumienia; 3. Zaliczenie kolokwium pisemnego sprawdzającego znajomość Biblii w stopniu świadczącym o wiedzy biblijnej na poziomie minimum, to znaczy: student wie co to jest Biblia; potrafi wymienić co najmniej jeden język	1. Regularny i aktywny udział w zajęciach; 2. Zaliczenie sprawdzianów i kolokwium sprawdzających przygotowanie się do zajęć w stopniu świadczącym o dobrym przyswojeniu tekstów literackich i naukowych zadanych przez prowadzącego i ich zrozumieniu; 3. Zaliczenie kolokwium pisemnego sprawdzającego znajomość Biblii w stopniu świadczącym o wiedzy biblijnej na poziomie dobrym, to znaczy: student wie co to jest Biblia; potrafi wymienić języki biblijne; zna podział Biblii na Stary i Nowy Testament oraz potrafi określić orientacyjny czas powstania obu części; umie wymienić co najmniej dziesięć ksiąg S i NT; zna co najmniej dziesięć postaci ze S i NT oraz wątków fabularnych z nimi związanych; zna i potrafi scharakteryzować takie gatunki literackie, jak psalm, księgi prorockie, ewangelia,	1. Regularny i aktywny, połączony z formułowaniem własnych wniosków i pytań udział w zajęciach, 2. Zaliczenie sprawdzianów i kolokwium sprawdzających przygotowanie się do zajęć w stopniu świadczącym o bardzo dobrym przyswojeniu tekstów literackich i naukowych zadanych przez prowadzącego, to znaczy o ich rozumiejącej i krytycznej i lekturze; 3. Zaliczenie kolokwium pisemnego sprawdzającego znajomość Biblii w stopniu świadczącym o wiedzy biblijnej na poziomie bardzo dobrym, to znaczy: student wie co to jest Biblia; potrafi wymienić języki biblijne; wie co to jest Wulgata; zna podział Biblii na Stary i Nowy Testament oraz potrafi określić orientacyjny czas powstania obu części; umie wymienić co najmniej piętnaście ksiąg S i NT; zna co najmniej dwadzieścia postaci ze S i NT oraz wątków fabularnych z nimi związanych; zna i potrafi scharakteryzować takie gatunki

<p>ortograficzne, składniowe, logiczne i stylistyczne)</p>	<p>biblijny; zna podział Biblii na Stary i Nowy Testament oraz potrafi wymienić co najmniej pięć ksiąg S i NT; zna co najmniej pięć postaci ze S i NT oraz wątków fabularnych z nimi związanych; zna niektóre gatunki literackie Biblii, takie jak księgi prorockie, psalmy, ewangelie; 4. Przedstawienie pracy rocznej: adekwatnej do tematu i poprawnej pod względem językowym; świadczącej o: zrozumieniu tekstu literackiego będącego przedmiotem analizy i znajomości podstawowej literatury przedmiotu, znajomości podstawowych pojęć niezbędnych w analizie historycznoliterackiej ; o elementarnych kompetencjach analitycznych</p>	<p>apokalipsa; przeczytał przynajmniej: Księgę Rodzaju, piętnaście psalmów, Pieśń nad Pieśniami, jedną księgę prorocką, jedną ewangelię; 4. Przedstawienie pracy rocznej: adekwatnej do tematu, starannej pod względem językowym i kompozycyjnym; świadczącej o: dokładnej znajomości tekstu literackiego będącego przedmiotem analizy oraz właściwej literatury przedmiotu, trafnym rozpoznaniu kontekstów historyczno-literackich analizowanego tekstu, opanowaniu i umiejętnym operowaniu aparatem pojęciowym niezbędnym w analizie i interpretacji o profilu historycznoliterackim, umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej w analizie konkretnego tekstu, o więcej niż przeciętnych kompetencjach analitycznych</p>	<p>literackie, jak psalm, księgi prorockie, ewangelia, przypowieść, apokalipsa; potrafi wyjaśnić, na czym polega sakralny (natchniony) charakter Pisma św; przeczytał przynajmniej: Księgę Rodzaju, Księgę Wyjścia; Księgę Psalmów, Pieśń nad Pieśniami, Księgę Hioba i Koheleta; jedną z ksiąg tzw. czterech proroków większych i Księgę Jonasza; cztery ewangelie, Dzieje Apostolskie i Apokalipsę; 4. Przedstawienie pracy rocznej: adekwatnej do tematu i odznaczającej się ponadprzeciętnymi walorami stylistycznymi i kompozycyjnymi; świadczącej o: dokładnej znajomości tekstu literackiego będącego przedmiotem analizy oraz kontekstów historyczno-literackich, ideowych i in., których znajomość jest niezbędna do właściwego zrozumienia tekstu i usytuowania go wśród innych tekstów kultury danej epoki; znajomości właściwej literatury przedmiotu połączonej z umiejętnością jej krytycznej i twórczej lektury oraz wykorzystania zawartej w niej wiedzy w analizie konkretnych zjawisk literackich; ponadprzeciętnych kompetencjach analitycznych połączonych z umiejętnością samodzielnego formułowania problemów, hipotez i wniosków badawczych</p>
--	---	---	--

III. Inne przydatne informacje o przedmiocie

Uwaga: dodatkową formą oceny efektów kształcenia (w zakresie wiedzy) przewidzianych dla przedmiotu jest egzamin ustny z historii literatury staropolskiej, skorelowany ze wszystkimi zajęciami (ćwiczeniami i wykładami) z zakresu historii literatury staropolskiej